

1. * Ζωγράφου: Ι. Χρυσίππου 1, (210 7488030 & ΙΙ. Ξηρογιάννη 10, (210 7488180

2. * Χολαργός: Φανερωμένης 13, (210 6536551

3. * Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, (210 6000031

www.en-dynamei.gr

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΝΟΜΑ:

Βαθμός

Σάβαττο, 11 /

ΗΜ/ΝΙΑ:

5 / 2024

ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΑ

I. Brenno duce Galli, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, **pro quo** immensam pecuniam acceperunt. is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum civitati nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogatus reversus est.

II. tum se dolori dabat et paulo post siccis oculis redibat. Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

II. Cum Octavianus post victoriam Actiacam Romam rediret, homo quidam ei occurrit corvum tenens; eum instituerat haec dicere: «Ave, Caesar, victor imperator». Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem.

IV. Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!

V. «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit. Statim hostes fuga salutem petiverunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adulescentem, cuius opera hostes fugati erant, morte multavit.

VI. Quas ego, **cupidus** bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim -laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo - me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

VII. Nam in sacello quodam **nocte** cum sororis filia persedebat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audiretur. Tandem puella, longa mora standi fessa, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: “ego libenter tibi mea sede cedo”. Hoc dictum paulo post res ipsa confirmavit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit; postea is puellam in matrimonium duxit.

VIII. Cui secreto Porcia «non est hoc» inquit «temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem: experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententia cessisset».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

Βλ. Εν δυνάμει

Μονάδες 20

B1. Να χαρακτηρίσετε ως σωστές ή λανθασμένες τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην καθεμιά τη λέξη *Σωστό* ή *Λάθος*, ανάλογα με το περιεχόμενό της:

α. Οι *Εκλογές* του Βεργιλίου είναι το εθνικό έπος των Ρωμαίων. **Λάθος**

β. Η λατινική γλώσσα ήταν η διάλεκτος των Λατίνων, των κατοίκων της περιοχής του Βατικανού, όπου βρίσκεται και η Ρώμη. **Λάθος**

γ. Ο Σαλλούστιος είναι γνωστός για το έργο του *Η συνωμοσία του Κατιλίνα*. **Σωστό**

δ. Το *De rerum natura* είναι έργο του Λουκρητίου **Σωστό**

ε. Ο Κικέρων υπήρξε σπουδαίος λαογράφος. **Λάθος**

Μονάδες 10

B2. Να γράψετε στο τετράδιό σας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, μία ετυμολογικά συγγενή λατινική λέξη από το κείμενο που σημειώνεται σε κάθε περίπτωση.

- **Μνησικάκος (Κείμενο 4) Mementote**
- **απόστημα (Κείμενο 3) instituerat**
- **προσφυγή (κείμενο 5) fuga**
- **αμβροσία (Κείμενο 7) mortua**
- **πειρασμός (Κείμενο 8) experiri**

Μονάδες 10

Γ1α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους.

ι. **flumen:** ονομαστική πληθυντικού αριθμού **flumina**

Λατινικά Προσανατολισμού Β' & Γ' Λυκείου

1. * Ζωγράφου: Ι. Χρυσίππου 1, (210 7488030 & ΙΙ. Ξηρογιάννη 10, (210 7488180

2. * Χολαργός: Φανερωμένης 13, (210 6536551

3. * Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, (210 6000031

www.en-dynamei.gr

- ii. **civitati** : γενική πληθυντικού αριθμού **civitatum/ium**
- iii. **ingentemque** : αφαιρετική ενικού αριθμού **ingentique**
- iv. **exemplum** : ονομαστική πληθυντικού αριθμού **exempla**
- v. **vobis** : δοτική πληθυντικού αριθμού στο πρώτο πρόσωπο **nobis**
- vi. **Neminem** : αφαιρετική ενικού του ουδετέρου **nulla re**
- vii. **viribus** : αιτιατική ενικού **vim**

Μονάδες 7

Γ1β. *Tum Caecilia puellae dixit: “ego libenter tibi mea sede cedo”. Hoc dictum paulo post res ipsa confirmavit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit; postea is puellam in matrimonium duxit.* : Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε τις αντωνυμίες και να τις μεταφέρετε στην ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.

- *Ego - nos*
- *tibi - vobis*
- *mea - meis*
- *ipsa - ipsae*
- *is - ei/ii/i*
- *quam - quas*

Μονάδες 3

Γ1γ. Bene , excellentes , cupidus , parvi : Να σχηματίσετε τα παραθετικά των παραπάνω τύπων του κειμένου VI.

- Bene – melius – optime
- excellentes – excellentiores – excellentissimos
- cupidus – cupidior – cupidissimus
- parvi – minoris - minimi

Μονάδες 4.

Γ2α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους.

- i. **recepit** : γ πληθυντικό υποτακτικής Παρατατικού **reciperent**
- ii. **rediit** : αιτιατική ενικού μετοχής Ενεστώτα **redeuntem**
- iii. **trahebatur** : β πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου Ενεργητικής και Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας **tracturi fueritis/trahendi fueritis**
- iv. **secuta est** : δοτική ενικού μετοχής Ενεστώτα **sequenti**
- v. **emere** : αφαιρετική Σουπίνο **emptu**
- vi. **dixissent** : β ενικό Προστακτικής Ενεστώτα. **dic**

Μονάδες 6

Γ2β. Tutamini (Κείμενο IV) : Να σχηματίσετε όλους τους τύπους του Μέλλοντα. (Για τους κλιτούς Λατινικά Προσανατολισμού Β' & Γ' Λυκείου

τύπους να διατηρηθεί το πρόσωπο , το γένος και ο αριθμός)

Μονάδες 3

- tutaturi
- tutaturi sitis
- tutaturum esse

Γ2γ. Volui (Κείμενο VIII) : Να κλιθεί η Υποτακτική Παρατατικού.

Μονάδες 6

- **vellem**
- **velles**
- **vellet**
- **vellemus**
- **velletis**
- **vellent**

Δ1. quibus interemptis Να αναλύσετε το μετοχικό σύνολο σε δευτερευούσα επιρρηματική πρόταση που να εκφέρεται με **Υποτακτική**.

- **Cum Camillus interemisset eos**

Μονάδες 2

Δ2. Nam in sacello quodam nocte cum sororis filia persedebat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audiretur. : Να συμπύξτε τη παραπάνω πρόταση σε αντίστοιχη επιρρηματική μετοχή.

- **Caecilia auditura aliquam vocem congruentem proposito**

Μονάδες 2

Δ3. Itaque cavete periculum, tutamini patriam.: Στη παραπάνω περίοδο να μετατρέψετε τη προσταγή σε απαγόρευση και στη συνέχεια να γίνει η μετατροπή του ευθέως λόγου σε πλάγιο με την εξάρτηση **Cato admonuit eos.**

- **Nolite cavere periculum / Ne caveritis**
- **Nolite tutari / Ne tutati sitis**
- **Cato admonuit eos ne caverent periculum / ne tutarentur patriam**

Μονάδες 4

Δ4. Brenno duce Galli, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. : Να μετατρέψετε τη παραπάνω περίοδο σε πλάγιο λόγο με την εξάρτηση **Cicero scripsit.**

- **Cicero scripsit Brenno duce Gallos, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everteritisse urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam accepissent**

Μονάδες 3

Δ5. Non est hoc temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem : Να εξαρτήσετε τη περίοδο από τη φράση **Porcia dixit** και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές.

1. * Ζωγράφου: Ι. Χρυσίππου 1, (210 7488030 & ΙΙ. Ξηρογιάννη 10, (210 7488180

2. * Χολαργός: Φανερωμένης 13, (210 6536551

3. * Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, (210 6000031

www.en-dynamei.gr

Μονάδες 3

- Porcia ei dixit **non esse id** (illud) temerarium factum **suum**, sed certissimum indicium amoris **sui** erga **illum** tale consilium molientem.

Δ6. Tum adulescens in certamen ruit: Να δηλώσετε τον σκοπό με όλους τους δυνατούς τρόπους. (certo1)

Μονάδες 3

- certatum
- ut adulescens certaret
- qui certaret
- certandi causā/gratiā
- in/ad certandum

Δ7. Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. : Να μετατρέψετε τη σύνταξη του γερουνδίου από ενεργητική σε παθητική.

- **Rei publicae gerendae et administrandae**

Μονάδες 2

Δ8. itaque viginti milibus sestertium eum emit. : Να χρησιμοποιήσετε τον κατάλληλο τύπο του debeo στην Υποτακτική Υπερσυντελικού και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές στη πρόταση. Στη συνέχεια να μετατρέψετε τη σύνταξη της προτάσεως που δημιουργήσατε από Ενεργητική σε Παθητική με τη χρήση της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας.

Μονάδες 4

Δ9. confisus (Κείμενο V) : Να αναλύσετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση που να δηλώνει αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας.

- **Cum adulescens confisus esset**

Μονάδες 2

Δ10. experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententia cessisset». : Αφού αναγνωρίσετε αναλυτικά τον υποθετικό λόγο της περιόδου στη συνέχεια να τον μεταφέρετε στον ευθύ λόγο κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

- **si tibi consilium non ex sententia cessisset»:** δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο si, γιατί είναι καταφατική. Με εξάρτηση από το experiri, που με τη σειρά του εξαρτάται από το volui, σχηματίζεται εξαρτημένος υποθετικός λόγος της ανοικτής υπόθεσης (1ο είδος) στο μέλλον. Συγκεκριμένα, στην υπόθεση έχουμε υποτακτική υπερσυντελικού (cessisset) και στην απόδοση πλάγια ερωτηματική πρόταση (quam aequo animo me ferro essem interemptura).

Τροπή σε ανεξάρτητο υποθετικό λόγο:

Υπόθεση: si [...] non ex sententia cesserit (οριστική συντελεσμένου μέλλοντα)

Απόδοση: quam [...] interimam?? (ευθεία ερώτηση – οριστική μέλλοντα)

Μονάδες 3

Δ11. pro quo, cupidus, nocte, amoris : Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους σημειωμένους όρους.

Βλ. Εν δυνάμει

Μονάδες 2